

(ร่าง)

ยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านปาล์มน้ำมัน (พ.ศ. ๒๕๕๖-๒๕๕๙)

บทนำ

ในปัจจุบัน พบว่าประเทศที่ผลิตและส่งออกน้ำมันปาล์มรายใหญ่ที่สุดในโลก คือ ประเทศมาเลเซีย ผลิตเป็นสัดส่วนมากถึงร้อยละ ๔๗ ของการผลิตของโลก ในประเทศไทยมีการปลูกปาล์มน้ำมัน ทั้งทางภาคใต้และภาคตะวันออก พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ส่งเสริมให้เกษตรกรปลูก เป็นปาล์มน้ำมันลูกผสมเทเนอร่า โดยเฉพาะใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ช่วงปี ๒๕๔๗ - ๒๕๕๐ มีการส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่นาร้าง โดยกรมพัฒนาที่ดิน มีการขุดร่อง และให้พันธุ์และปุ๋ยฟรี โดยให้เหตุผลในการส่งเสริมการปลูกว่าเป็นปาล์มที่ให้น้ำมัน ใช้ได้ทั้งการบริโภคและใช้เป็นไบโอดีเซล ปาล์มน้ำมัน (Oil palm) เป็นพืชตระกูลปาล์มลักษณะลำต้นเดี่ยว ปาล์มน้ำมันจัดเป็นพืชเศรษฐกิจ มีถิ่นกำเนิดอยู่ในทวีปแอฟริกา เป็นพืชที่ให้ผลผลิตน้ำมันต่อหน่วยพื้นที่สูงกว่าพืชน้ำมันทุกชนิด สามารถนำมาแปรรูปทำเป็นน้ำมันปาล์มประกอบอาหาร เนย รวมถึงเป็นส่วนผสมในไบโอดีเซลด้วย ใบ สามารถนำ มาบดเป็นอาหารสัตว์ กะลาปาล์มเป็นวัตถุดิบเชื้อเพลิง ทะลายปาล์มใช้เพาะเห็ด และการปลูกลงดินก็สามารถช่วยในการดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และช่วยลดภาวะโลกร้อนได้อีก ปัญหาการปลูกปาล์มน้ำมันที่พบบ่อย ๆ เป็นปัญหาเรื่องดิน pH ของดิน ซึ่งปาล์มน้ำมันสามารถเจริญเติบโตได้ในดินทั่วปทดินที่เป็นกรด pH ประมาณ ๕.๐ ได้ แต่ไม่ชอบดินที่มี pH สูง (pH สูงกว่า ๗.๕) ดินที่ปลูกปาล์มน้ำมันต้องมีการระบายน้ำได้ดี เกษตรกรมักละเลยปัญหาเรื่องนี้ เพราะดินทุกที่ไม่ได้เหมาะในการปลูกปาล์มน้ำมัน พื้นที่แต่ละพื้นที่ไม่ได้เหมาะสมเสมอไป เกษตรกรควรปรับปรุงดินให้มีความเหมาะสมก่อน การปลูกปาล์มน้ำมันนอกจากการใช้ปุ๋ยชนิดอื่น ทั้งให้มากเกินไป และ ผิดสูตร ซึ่งมีผลเสียที่เห็นกันชัด ๆ คือ ต้นทุนที่สูงเกินไป ปัญหายอดหักงอพับ และรวมถึงการใช้สารเคมีที่มากเกินไป เช่น ใช้ยาปราบศัตรูพืช ยาฆ่าหญ้า ยาฆ่าแมลง ยาฆ่าเชื้อราต่าง ๆ จะมีผลโดยตรงต่อคุณภาพปาล์มน้ำมัน ทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะสารเคมีประเภทดูดซึม กล่าวคือ หากปาล์มน้ำมัน โดนสารเหล่านี้อาการที่ปรากฏชัด ๆ คือ ขอบใบไหม้ โดยเฉพาะในปาล์มน้ำมันอายุน้อย ไม่ควรอย่างยิ่งที่จะได้รับสารเหล่านี้ เนื่องจากส่งผลต่อการให้ผลผลิตในอนาคต ดังนั้นเกษตรกรควรลดปริมาณการใช้สารเคมีเหล่านี้ให้น้อยลง โดยเพิ่มการกำจัดวัชพืชวิธีการอื่น เช่น ถาก หรือใช้พืชคลุม ซึ่งจะช่วยให้ในแง่ของการกำจัด การ ลดปริมาณ และช่วยเพิ่มความชุ่มชื้นให้ดินอีกด้วย ควรมีการปรับปรุงดิน โดยใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง ซึ่งจะช่วยปรับสภาพดินให้ร่วนซุยและเพิ่มธาตุอาหารให้ดินและให้ผลผลิตอย่าง ต่อเนื่อง

ปาล์มน้ำมันนับว่าเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อประเทศ รวมถึงการสร้าง ความมั่นคงทางด้านอาหาร ด้านพลังงานของประเทศ ปัจจุบันประเทศไทยสามารถผลิตน้ำมันปาล์มได้เพียงพอต่อความต้องการใช้ภายในประเทศในด้านต่างๆ แต่จากโครงสร้างการผลิตที่ส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกรและผู้ประกอบการรายย่อย ทำให้การผลิตน้ำมันปาล์มของไทยมีต้นทุนที่สูงกว่าประเทศผู้ผลิตรายใหญ่อีกอย่างมาเลเซียและอินโดนีเซีย นับว่าเป็นจุดอ่อนสำคัญที่มีผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มไทย ซึ่งการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ของประเทศไทย ในปี ๒๕๕๘ ผลจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) จะไม่มีกำแพงภาษี ประเทศไทยจะต้องมีการเตรียมตัวรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นอย่างมีสติบนพื้นฐานของข้อมูลการผลิตและการใช้น้ำมันปาล์มของโลก รวมทั้งเกษตรกรและผู้ประกอบการควรเร่งหาแนวทางเพื่อลดต้นทุนการผลิต รวมทั้งปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตเพื่อให้ น้ำมันปาล์มของไทยสามารถแข่งขันได้ในอาเซียน

การผลิตปาล์มน้ำมันไทยภายใต้กรอบ AEC ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จากข้อมูลของศูนย์ศึกษาค้าระหว่างประเทศของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย กล่าวไว้ว่า ปาล์มน้ำมันเป็นพืชน้ำมันชนิดหนึ่ง

เมื่อผ่านการสกัดมาเป็นน้ำมันปาล์มแล้ว จะเป็นน้ำมันที่มีคุณประโยชน์มากมายไม่ว่าจะเป็นคุณประโยชน์ในด้านสารอาหารซึ่งประกอบด้วยกรดไขมันหลายชนิด อุดมด้วยวิตามินอี และวิตามินเอ อีกทั้งยังสามารถเป็นวัตถุดิบหรือสารตั้งต้นในอุตสาหกรรมอื่น ๆ เช่น อุตสาหกรรมอาหารสำเร็จรูป อุตสาหกรรมบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป อุตสาหกรรมเครื่องสำอาง อุตสาหกรรมที่ใช้โอเลฟินเป็นวัตถุดิบ และอุตสาหกรรมการผลิตไบโอดีเซล เป็นต้น ปาล์มน้ำมันปลูกได้เพียงประมาณ ๔๒ ประเทศทั่วโลกเท่านั้น ประเทศในอาเซียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งมาเลเซียและอินโดนีเซีย กลายเป็นแหล่งผลิตปาล์มน้ำมันหลักของโลก ประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในประเทศที่อยู่บริเวณที่เหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน ซึ่งเป็นจุดที่ได้เปรียบและสามารถปลูกได้ดีเช่นกัน นอกจากนี้เมื่อพิจารณาประเทศที่สามารถผลิตปาล์มน้ำมันแยกตามศักยภาพในการผลิตน้ำมันพืชแล้วจะสามารถแยกได้ ๓ กลุ่ม ได้แก่

๑) ประเทศที่ผลิตน้ำมันเกินความต้องการใช้ในประเทศ มีจำนวน ๑๑ ประเทศ แต่มีเพียง ๔ ประเทศที่มีศักยภาพในการส่งออกน้ำมันพืช คือ มาเลเซีย อินโดนีเซีย สหรัฐอเมริกา และบราซิล

๒) ประเทศที่ผลิตน้ำมันพืชเพียงพอต่อความต้องการใช้ในประเทศ มีจำนวน ๑๘ ประเทศ ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ตั้งอยู่ในกลุ่มนี้

๓) ประเทศที่ผลิตน้ำมันพืชไม่เพียงพอต่อความต้องการใช้ในประเทศ มีจำนวน ๔๗ ประเทศ ประเทศที่เป็นผู้นำเข้ารายใหญ่ ได้แก่ รัสเซีย จีน เกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ อินเดีย ปากีสถาน รวมถึง เวียดนาม และกัมพูชา

สำหรับยุทธศาสตร์ปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มไทย ภายใต้กรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ที่ศูนย์ศึกษาการค้ำระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทยสรุปไว้ มีดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนการผลิตปาล์มน้ำมัน

ยุทธศาสตร์การพัฒนการผลิตปาล์มน้ำมันของไทย เป็นยุทธศาสตร์ที่ต้องการ การเสริมสร้างรากฐานการผลิตของปาล์มน้ำมันไทยให้มีประสิทธิภาพ เช่น ต้นทุนการผลิตต่ำ ผลผลิตต่อไร่สูง ผลผลิตมีคุณภาพ และปริมาณผลผลิตสม่ำเสมอ เป็นต้น โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญเข้ามาช่วยในการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ปาล์มที่ให้ผลผลิตเป็นปริมาณน้ำมันที่เทียบเท่ากับการผลิตของผู้ผลิตรายใหญ่ และเผยแพร่ สนับสนุนให้เกษตรกรสามารถผลิตได้จริง

๒. ยุทธศาสตร์การขยายพื้นที่เพาะปลูกในพื้นที่ที่เหมาะสม

แม้ว่าปัจจุบันไทยจะเป็นผู้ผลิตปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก จากประเทศทั้งหมดที่ปลูกปาล์มน้ำมันทั่วโลก ๔๒ ประเทศ และเพียงพอต่อการบริโภคในประเทศแล้ว แต่การขยายพื้นที่เพาะปลูกในพื้นที่ที่เหมาะสมยังเป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องผลักดันให้เป็นรูปธรรมมากที่สุด เพื่อตอบสนองต่อการบริโภคและเพื่อใช้เป็นพลังงานทดแทนในอนาคต รวมถึงอาจมีการขยายการผลิตไปยังประเทศเพื่อนบ้านที่มีพื้นที่ ที่มีศักยภาพ และมีความเหมาะสม

๓. ยุทธศาสตร์การรวมกลุ่มเพื่อเพิ่มความแข็งแกร่ง

ยุทธศาสตร์นี้เป็นการส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มกันของเกษตรกรชาวสวนปาล์ม โรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม และอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างอำนาจต่อรองให้เกษตรกรซึ่งส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย รวมถึงสร้างเสถียรภาพด้านราคา ต้นทุนการผลิต ความมั่นคงและคุณภาพของวัตถุดิบ ในอันจะส่งผลให้เพิ่มความสามารถในการแข่งขันได้

๔. ยุทธศาสตร์การสร้างมูลค่าเพิ่ม

ปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์มากมาย สามารถนำไปใช้ได้หลากหลายในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ทั้งอุตสาหกรรมอาหาร อาหารแปรรูป อุตสาหกรรมพลังงานทดแทน และอุตสาหกรรมโอเลโอเคมี ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่กำกับดูแลนโยบายเกี่ยวกับปาล์มน้ำมัน ต้องส่งเสริมและเร่งผลักดันให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

๕. ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ

ยุทธศาสตร์นี้เป็นยุทธศาสตร์ที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มอย่างเป็นระบบมากที่สุด เช่นเดียวกับ Malaysian Palm Oil Board (MPOB) ซึ่งแม้ว่าจะมีหลายหน่วยงานหรือคณะกรรมการหลายชุด รวมถึงคณะกรรมการนโยบายปาล์มแห่งชาติ แต่ทั้งนี้การดำเนินงานยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ดังนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดการระดับชาติเพื่อบริหารจัดการพัฒนาปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม ตั้งแต่การผลิตของเกษตรกร จนถึงผลผลิตขั้นสุดท้าย เพื่อให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวกันในการพัฒนาปาล์มน้ำมันของไทยให้เพียงพอต่อความต้องการของประเทศทั้งด้านอาหารและด้านพลังงาน และท้ายที่สุดยังเป็นแหล่งสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศไทยด้วย

จากการที่ปาล์มน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ สามารถแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้หลากหลาย เช่น สบู่ นมข้นหวาน บะหมี่สำเร็จรูป น้ำมันพืช อาหารสัตว์ กรดไขมัน ชนิดต่าง ๆ และสารตั้งต้นในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ไม่ต่ำกว่า ๒๐๐ ผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมโอเลโอเคมี มีการใช้น้ำมันปาล์มในปริมาณสูง เนื่องจากคุณสมบัติโดยเฉพาะของน้ำมันปาล์มที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางตลอดจนบทบาทสำคัญทางด้านพลังงาน โดยสามารถผลิตเป็นพลังงานทดแทน คือ ไบโอดีเซล (เมทิลเอสเทอร์) เพื่อใช้ทดแทนน้ำมันเชื้อเพลิงที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยต้องสูญเสียเงินตราในการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิงปีละกว่าแสนล้านบาท นอกจากนี้ ยังสามารถดัดแปรน้ำมันปาล์มเป็นกะทิ โดยนำน้ำมันปาล์มสเตียรินและน้ำมันเมล็ดในปาล์มที่ผ่านการเติมไฮโดรเจนมาใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มมูลค่า ใช้ทดแทนกะทิซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์อาหารที่ได้จากมะพร้าว และใช้ในการประกอบอาหารของไทยเกือบทุกประเภท อีกทั้งน้ำมันปาล์มยังมีคุณค่าทางอาหารสูงเพราะมีสารอาหารต่าง ๆ เช่น โทโคฟีรอล โทโคไตรอีนอล และบีต้าแคโรทีน จากการที่ปาล์มน้ำมันให้ประโยชน์อย่างมากมาย ทั้งด้านอุปโภคและบริโภค แนวโน้มทางเศรษฐกิจความต้องการใช้ปาล์มน้ำมันทั้งเป็นพืชอาหารและพืชพลังงานเพิ่มมากขึ้น ราคาปาล์มน้ำมันในตลาดโลกก็ปรับตัวสูงขึ้น ปัจจุบันความต้องการใช้ปาล์มน้ำมันจึงมีมากขึ้น ปริมาณผลผลิตไม่เพียงพอ เกิดปัญหาการขาดแคลนผลปาล์มและน้ำมันปาล์มดิบ รวมถึงปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมันออกสู่ตลาดลดลง ส่งผลกระทบต่อโรงงานอุตสาหกรรมและผู้บริโภค เพราะราคาปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มปรับตัวสูงขึ้น เพื่อให้เกิดการสมดุลในระบบการผลิต การตลาด และผู้บริโภคและเพื่อแข่งขันทางการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านอย่างอินโดนีเซียและมาเลเซีย การวิจัยเพื่อส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันทั้งระบบ จึงเป็นการสร้างศักยภาพอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันสู่ความเป็นเลิศและก้าวไปสู่เวทีตลาดโลก

ปาล์มน้ำมันจะเกี่ยวข้องกับด้านพลังงาน คือ การนำมาผลิตไบโอดีเซล โดยปัจจุบันสามารถผลิตปาล์มน้ำมันได้ประมาณ ๓.๕ ล้านตันต่อไร่ ซึ่งจากการคาดการณ์บอกว่าน้ำมันจะหมดจากโลกไปแน่ ๆ ซึ่งเมื่อหมดแล้วไม่น่าห่วง ทุกคนจะไม่มีใช้เหมือนกัน แต่ที่น่าห่วงคือช่วงที่กำลังจะหมด สมมุติว่าอีก ๕๐ ปีน้ำมันจะหมดจากโลก ช่วงครึ่งสุดท้ายจะเกิดการแย่งน้ำมันกัน ในปีนี้ราคาน้ำมันเก่านั้นจะประมาณ ๑๓๐ เหรียญต่อบาร์เรล แต่มีวิกฤตเศรษฐกิจของยุโรปเกิดขึ้นทำให้ราคาน้ำมันอยู่ที่ประมาณ ๑๐๐ เหรียญต่อบาร์เรล คาดว่าเมื่อวิกฤตเศรษฐกิจหมดไปราคาน้ำมันน่าจะขึ้นไปถึง ๑๕๐ เหรียญต่อบาร์เรล ดังนั้นน้ำมันทดแทนต้องเกิดขึ้น ปาล์มน้ำมันเป็นตัวเลือกที่ดี อย่างไรก็ตามกำลังการผลิตปาล์มของเราไม่พอใช้โดยน้ำมันที่เราใช้ในปัจจุบัน เราใช้เบนซิน ๒๐ ล้านลิตรต่อวัน แต่เราใช้น้ำมันดีเซล ๕๐ ล้านลิตรต่อวัน ในแง่ของนโยบายพลังงานคือทำอย่างไรจึงจะลดหรือหาอะไรมาทดแทนน้ำมันดีเซลได้ โดยเราตั้งเป้าไว้ทดแทน ๒๐% แต่ปัจจุบันเราทดแทนได้แค่ ๓% แต่หากเราต้องการทดแทนที่ ๕% เราต้องมีพื้นที่ปลูกปาล์มถึง ๒๐ ล้านไร่ และหากต้องการทดแทน ๑๐% เราต้องปลูกปาล์มถึง ๔๐ ล้านไร่ โจทย์คือทำอย่างไรจะเพิ่มผลผลิตปาล์มน้ำมันต่อไร่ และขยายพื้นที่ปลูกได้ ต้นปาล์มยังมีคุณสมบัติทนดินเปรี้ยว สามารถไปปลูกในพื้นที่ที่ทิ้งร้างได้ โดยมีการนำไปทดสอบปลูกที่สวนส้มร้างที่รังสิตก็

ได้ผลดีพอสมควร และการทำปาล์มให้ทนแล้งได้ในระดับหนึ่ง เพื่อขยายพื้นที่ปลูกได้ เนื่องจากเมื่อเกิดสภาพแล้ง ผลผลิตปาล์มจะลดลง

จากรายงานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กล่าวว่าแนวโน้มสถานการณ์ปาล์มน้ำมันของโลกในปี ๒๕๕๖ ด้านการผลิตซึ่งกระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกา (USDA) คาดการณ์ว่าผลผลิตน้ำมันปาล์มจะเพิ่มขึ้นจาก ๕๐.๗๐ ล้านตัน ในปี ๒๕๕๕ เป็น ๕๓.๓๓ ล้านตัน คิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๑๙ เนื่องจากประเทศผู้ผลิตรายใหญ่อ่างอินโดนีเซียและมาเลเซีย ขยายเนื้อที่ปลูกมากขึ้น ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มเพิ่มขึ้นจาก ๔๙.๐๐ ล้านตันในปี ๒๕๕๕ เป็น ๕๒.๐๙ ล้านตัน คิดเป็นการเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๖.๓๑ เนื่องจากความต้องการด้านอาหารและด้านพลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น ราคาน้ำมันปาล์มในตลาดโลกมีแนวโน้มลดลงเฉลี่ยตันละ ๒,๖๐๐-๒,๗๐๐ ริงกิต (๒๖-๒๗ บาทต่อกิโลกรัม) เนื่องจากปริมาณสต็อกน้ำมันปาล์มดิบคงเหลือปริมาณสูงและประเทศผู้ผลิตสำคัญ คือ อินโดนีเซียและมาเลเซียผลิตน้ำมันปาล์มเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ทั้งสองประเทศมีนโยบายปรับลดภาษีการส่งออกน้ำมันปาล์มดิบ จึงส่งผลให้ราคาน้ำมันปาล์มปรับตัวลดลง ส่วนสถานการณ์น้ำมันปาล์มในประเทศไทย คาดว่าในปี ๒๕๕๖ จะมีเนื้อที่เพาะปลูก ๔.๑๑ ล้านไร่ ผลผลิต ๑๒.๐๒ ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ ๒,๙๒๕ กิโลกรัม เพิ่มขึ้นจาก ปี ๒๕๕๕ ซึ่งมีเนื้อที่เพาะปลูก ๓.๙๘ ล้านไร่ ผลผลิต ๑๑.๓๓ ล้านตัน และผลผลิตต่อไร่ ๒,๘๔๔ กิโลกรัม คิดเป็นการเพิ่ม ร้อยละ ๓.๒๗ ร้อยละ ๖.๐๙ และร้อยละ ๒.๘๕ ตามลำดับ ด้านการตลาด คาดว่ามีความต้องการใช้เพื่อการบริโภคในปี ๒๕๕๖ ปริมาณ ๑,๐๐๐,๐๐๐ ตัน สำหรับการใช้เพื่อผลิตไบโอดีเซล (B100) ทั้งนี้ กระทรวงพลังงานยังคงสัดส่วนการผสมน้ำมันปาล์มในน้ำมันดีเซลเป็นร้อยละ ๕ โดยประมาณการความต้องการใช้ใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา ๖๑๐,๐๐๐ ตัน และคาดว่าความต้องการใช้ภายในประเทศมีปริมาณรวมทั้งสิ้น ๑.๖๑ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๕ ร้อยละ ๐.๑๗

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และหน่วยงานวิจัย ๕ส. ได้หารือร่วมกันโดยตระหนักดีว่าการกำหนดโครงสร้างและเป้าหมายการวิจัยของชาติ ในรูปนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ เพื่อสร้างความต่อเนื่องในการดำเนินการวิจัยของประเทศให้ได้อย่างเป็นระบบ เป็นเครื่องมือที่คาดหวังว่าสามารถชี้นำการวิจัยที่จะสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและบรรลุเป้าหมายตามความต้องการของประเทศได้อย่างแท้จริง โดยให้มีความสอดคล้องกับนโยบายภาครัฐ สนับสนุนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมถึงสามารถสร้างดุลยภาพระหว่างภาคเศรษฐกิจ สังคม แต่หากมองการกำหนดนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติในภาพกว้างโดยไม่มุ่งประเด็นใดประเด็นหนึ่ง อาจจะยังเห็นภาพรวมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไม่ชัดเจนนัก การจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านปาล์มน้ำมัน จึงมุ่งเน้นในประเด็นที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างชัดเจน

ดังนั้นการจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านปาล์มน้ำมัน จึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาผลผลิตปาล์มน้ำมัน เนื่องจากปัจจุบันมีหลายหน่วยงานที่ทำวิจัยและให้ทุนสนับสนุนการวิจัยด้านผลผลิตการเกษตร แต่พบว่าผลงานวิจัยหลายชิ้นยังไม่สามารถนำไปสู่การใช้ประโยชน์ได้ รวมถึงมีการใช้งบประมาณการวิจัยให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งผู้บริหารหน่วยงานที่ทำวิจัยและให้ทุนสนับสนุนการวิจัยควรร่วมกันหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานผ่านการจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็นด้านปาล์มน้ำมัน เพื่อทุกหน่วยงานจะได้ใช้ยุทธศาสตร์การวิจัยนี้เป็นแผนแม่บทและแนวทางการดำเนินงานวิจัยด้านปาล์มน้ำมันของประเทศ โดยเน้นความต้องการของเกษตรกรและผู้ประกอบการเป็นหลัก ใช้งานวิจัยเป็นส่วนหนุนเสริมเพิ่มความเข้มแข็งของผลผลิตปาล์มน้ำมัน ซึ่งผ่านจุดแข็งของแต่ละหน่วยงานวิจัย และผ่านความร่วมมือทุกภาคส่วน เพื่อเกิดผลลัพธ์การพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งปัจจุบันการปลูกปาล์มน้ำมันของประเทศไทย ยังประสบกับปัญหาอีกหลายด้าน อาทิ การบริหารจัดการต้นปาล์มที่หมดอายุ การพัฒนาพันธุ์ปาล์มให้เหมาะสมกับพื้นที่ และการบริหารศัตรูปาล์ม ฯลฯ โดยการจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยด้านปาล์มน้ำมันนี้จะมุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนา ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน ๒) ด้านการวิจัยเพื่อเพิ่ม

มูลค่าในอุตสาหกรรมและเป็นพลังงานทดแทน ๓) ด้านการวิจัยเศรษฐกิจการผลิตและการตลาด ๔) ด้านนโยบายของรัฐ การบริหารจัดการปาล์มน้ำมันเพื่อความยั่งยืน

วิสัยทัศน์

มุ่งการวิจัยเพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มปาล์มน้ำมันทั้งระบบอย่างยั่งยืน

พันธกิจการวิจัย

๑. ส่งเสริม สนับสนุน การวิจัยและพัฒนางานวิจัยด้านปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน
๒. ส่งเสริมและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวิจัยพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ปาล์มน้ำมัน
๓. จัดให้มีการศึกษา ค้นคว้า วิจัย พัฒนาและเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาปาล์มน้ำมัน
๔. เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือและแลกเปลี่ยนการวิจัยและพัฒนาปาล์มน้ำมันทั้งภายในและต่างประเทศ

เป้าประสงค์ด้านการวิจัย

เป้าประสงค์ด้านการวิจัยของปาล์มน้ำมันเกิดจากการกำหนดเป้าหมายการวิจัยในระดับวิสัยทัศน์ ซึ่งมุ่งแสดงเป้าหมายที่ดำเนินการให้บรรลุถึงวิสัยทัศน์ที่ได้ตั้งไว้

๑. ผลงานวิจัยด้านปาล์มน้ำมันถูกนำไปใช้ประโยชน์ แก้ไขปัญหาบนโจทย์วิจัยและความต้องการของผู้ใช้อย่างแท้จริง
๒. การวิจัยด้านปาล์มน้ำมัน สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากปาล์มน้ำมันอย่างเป็นรูปธรรม

ยุทธศาสตร์การวิจัยปาล์มน้ำมัน มี ๔ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๑ การวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน

ยุทธศาสตร์การวิจัยนี้มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน เร่งพัฒนาพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ให้ผลผลิตสูงสุด โดยมุ่งเพิ่มปริมาณการผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการในอนาคต เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ความสามารถ เพิ่มผลผลิตและมูลค่าปาล์มน้ำมัน

แผนงานการวิจัย

๑. แผนงานวิจัยเกี่ยวกับการปรับปรุงสายพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่เหมาะสมที่ดีและสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่
๒. แผนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเพิ่มพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในเขตเหมาะสม ปรับปรุงสวนปาล์มโดยการปลูกทดแทนด้วยพันธุ์ดี การจัดการผลผลิตที่ถูกต้อง
๓. แผนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเพิ่มขีดการพัฒนาเครื่องจักรกล และอุปกรณ์การผลิตที่เกี่ยวข้องอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันเช่น เครื่องวัดเปอร์เซ็นต์น้ำมัน (Tool kit)
๔. แผนงานวิจัยเกี่ยวกับการปรับปรุงฟื้นฟูสวนปาล์มน้ำมันเก่าในเขตพื้นที่เหมาะสม
๕. แผนงานวิจัยเกี่ยวกับการปรับโครงสร้างการผลิตอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันสู่ภาคการผลิตที่มีประสิทธิภาพ
๖. แผนงานวิจัยเกี่ยวกับการเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวปาล์มน้ำมัน
๗. แผนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการให้มีการปลูกปาล์มพันธุ์ดีที่ให้ผลผลิตสูง มีการจัดการสวนปาล์มที่ดีและการเก็บเกี่ยวที่ถูกต้อง

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๒ การวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่าในทางอุตสาหกรรม และเป็นพลังงานทดแทน

ยุทธศาสตร์การวิจัยนี้มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิตพลังงานทดแทน เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ ความสามารถ การใช้พลังงานทดแทนจากปาล์มน้ำมัน

แผนงานการวิจัย

๑. แผนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสนับสนุนการผลิตอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มสู่ภาคการผลิตที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ (ทั้งในระดับชุมชนและอุตสาหกรรม)
๒. แผนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสนับสนุนการผลิตและการใช้ไบโอดีเซลอย่างต่อเนื่องชัดเจน
๓. แผนงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ทั้งระบบจากปาล์มน้ำมันเพื่อใช้เป็นพลังงานทดแทน
๔. แผนงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนา วิเคราะห์ และทดสอบปาล์มน้ำมันที่ได้ผลที่รวดเร็ว
๕. แผนงานวิจัยที่เกี่ยวกับนโยบายพลังงานทดแทนเป็นกลไกหลักในการรักษาความมั่นคงด้านการตลาด ราคา และการปรับโครงสร้างการผลิต
๖. แผนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันให้เป็น Commercial Matching

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๓ การวิจัยด้านเศรษฐกิจการผลิต การตลาดและโลจิสติกส์

ยุทธศาสตร์การวิจัยนี้มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาการผลิตปาล์มทั้งระบบให้มีศักยภาพการแข่งขันกับตลาดต่างประเทศได้ รวมถึงการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง และโลจิสติกส์อย่างบูรณาการรวมทั้งการเชื่อมโยงระบบขนส่งและโลจิสติกส์ในภูมิภาคและเครือข่ายคมนาคมกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อการส่งเสริมและสนับสนุนการค้า การลงทุน ตลอดจนส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

แผนงานการวิจัย

๑. แผนงานวิจัยที่เกี่ยวกับวิจัยและพัฒนาปาล์มน้ำมันคุณภาพสูงในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิต
๒. แผนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสนับสนุนการบูรณาการผลิต การตลาด บนพื้นฐานศักยภาพและความเข้มแข็งของเกษตรกร
๓. แผนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาและขยายขีดความสามารถของโครงข่ายคมนาคมขนส่งระบบรางของปาล์มน้ำมัน
๔. แผนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาปาล์มน้ำมัน และการเพิ่มมูลค่าสินค้า เพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิตและการตลาด
๕. แผนงานวิจัยที่เกี่ยวกับเสริมสร้างนโยบายการตลาดน้ำมันปาล์มและผลิตภัณฑ์ที่ก่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม และกระจายผลประโยชน์สู่ทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
๖. แผนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมที่มีขนาดเหมาะสมกับพื้นที่เพาะปลูก เพื่อลดต้นทุนขนส่ง
๗. แผนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาวิทยาการด้านโลจิสติกส์เพื่อแก้ปัญหาต้นทุนการผลิต

ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ ๔ การวิจัยด้านนโยบายของรัฐ การบริหารจัดการปาล์มน้ำมันเพื่อความยั่งยืน

ยุทธศาสตร์การวิจัยนี้มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อกำหนดนโยบายของรัฐ การบริหารและการจัดการการวางแผนทางการประกันรายได้ การจัดตั้งกองทุนปาล์มน้ำมัน การบริหารการนำเข้าเฉพาะน้ำมันปาล์มเพื่อการบริโภคและกำหนดระยะเวลานำเข้าที่ชัดเจนไม่ให้ส่งผลกระทบต่อราคาปาล์มภายในประเทศ

แผนงานการวิจัย

๑. แผนงานวิจัยที่เกี่ยวกับเสริมสร้างและสนับสนุนขบวนการพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม

๒. แผนงานวิจัยเกี่ยวกับการสนับสนุนการให้ความรู้ที่แท้จริงเกี่ยวกับปาล์มน้ำมัน การสร้างขบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยีปาล์มน้ำมันอย่างต่อเนื่อง

๓. แผนงานวิจัยที่เกี่ยวกับปฏิรูปกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มให้มีความเป็นเอกภาพและสอดคล้องกัน เพื่อยกร่าง พรบ. ปาล์มน้ำมัน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๘

๔. แผนงานวิจัยที่เกี่ยวกับจัดตั้งองค์กรกลาง และกองทุนพัฒนาปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม

๕. แผนงานวิจัยที่เกี่ยวกับสร้างขบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยีปาล์มน้ำมันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดความรู้ของเกษตรกรด้วยตนเอง

๖. แผนงานการจัดการงานวิจัยและเทคโนโลยีในเชิงพาณิชย์

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของยุทธศาสตร์การวิจัย

๑. รัฐบาลให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาและพัฒนาปาล์มน้ำมันอย่างจริงจัง รวมถึงการจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยอย่างเพียงพอและเหมาะสม

๒. หน่วยงานบริหารงานวิจัยมีการบริหารงบประมาณเพื่อการวิจัยปาล์มน้ำมันอย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพ

๓. หน่วยงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีการประสานความร่วมมือบูรณาการการดำเนินการวิจัยภายใต้ยุทธศาสตร์การวิจัยเดียวกันอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง

๔. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาและพัฒนาปาล์มน้ำมัน มีการประสานความร่วมมือนำผลงานวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาอย่างจริงจัง